Afrondend



Provincie Antwerpen
vbjk

Onze aha's

Wat leerden we uit het Trampoline-project? Wat blijft vooral hangen? Wat zijn onze lessons learned?

Ylona

Elke grote verandering begint met een kleine stap

Het lijkt een simpel aha-moment. Eentje die soms frustreerde, omdat ik zo graag wilde dat het sneller vooruitging. Tegelijk leert dit eenvoudige principe dat juist de kracht van kleine, doordachte stappen leidt tot duurzame en betekenisvolle resultaten.

Kleine stappen maken vooruitgang mogelijk zonder overweldigend te zijn. Ze geven ruimte om te leren, om bij te sturen en om successen – hoe bescheiden ook – te vieren. Een mooi voorbeeld hiervan was de inspiratieavond rond warme transities, waar verschillende lokale actoren samenkwamen om te luisteren naar de input van een expert en om eerste ideeën uit te wisselen. Vanuit deze ontmoeting ontstond in verschillende gemeenten een werkgroep die aan de slag ging. Professionals gingen op bezoek bij elkaar, leerden elkaars werking kennen, deelden hun visie op gezamenlijke uitdagingen en werkten samen aan oplossingen. Door deze persoonlijke ontmoetingen groeide wederzijds begrip en vertrouwen en werden creatieve oplossingen bedacht.



Lezen jullie ook alle 'hoeraatjes'? Zie je het voor je? Een inspiratieavond leidt tot een werkgroep. Professionals engageren zich vrijwillig, vaak buiten hun uren. Ze leren elkaar uitgebreid kennen. Ze brengen hun eigen context en ervaringen mee, denken na over haalbare oplossingen en zetten die om in concrete acties. En daar stopt het niet: de werkgroep blijft energie vinden om door te gaan, elkaar op te zoeken en nieuwe acties te bedenken.

Deze aanpak bood lokale besturen niet alleen de kans om nieuwe wegen in te slaan, maar ook om bestaande structuren stap voor stap te versterken. Zo brachten we bijvoorbeeld de stakeholders van het Huis van het Kind in kaart en onderzochten we welke partners we meer konden betrekken bij de werking. Elkaar leren kennen, de gezichten achter een organisatie, is ook hier een noodzakelijke eerste stap.

Door te focussen op haalbare acties en concrete samenwerkingen werden barrières overwonnen, werd er vertrouwen opgebouwd en werden er veranderingsprocessen in gang gezet die anders wellicht onbereikbaar leken. Elke kleine stap bracht ons dichter bij een groter doel: samenwerken aan kwaliteitsvolle basisvoorzieningen die het verschil maken in het dagelijks leven van kinderen, gezinnen en professionals.

Dit project heeft ons geleerd dat de kracht van kleine stappen niet alleen ligt in wat ze opleveren, maar ook in hoe ze mensen en organisaties samenbrengen, inspireren en in beweging houden.

Jan

Van onderen uit

Mijn aha-moment tijdens het Trampoline-project kwam toen ik in verschillende lokale werkgroepen zag hoe acties begonnen te groeien en lukten, omdat ze *van onderen uit* kwamen. Dat lijkt een boutade – je hoort het vaak: dat ideeën *bottom-up* moeten groeien. Maar toch: het bleek echt te kloppen: er kwamen duurzame acties uit de bus.

In **Arendonk** kwamen onthaalouders én kinderbegeleiders van de kinderopvang én van de buitenschoolse opvang én kleuterleerkrachten én hun opperhoofden samen om na te gaan waar ze samen van dromen (in functie van het welbevinden van kinderen en ouders), en wat daar dan als eerste stap kan voor dienen. Dat leidde tot mooie zelf vormgegeven initiatieven, zoals het werken aan een gezamenlijk **kindportret** voor álle professionals en het gezamenlijk sleutelen aan een gedeeld **zindelijkheidsbeleid**.

In **Niel** kwam er een gelijkaardig traject uit de bus waarbij de buitenschoolse opvang en het schoolpersoneel samen hebben nagedacht over hoe ze kinderen zo aangenaam mogelijk kunnen voorbereiden op de overgang naar het kleuteronderwijs.

In Ravels kwamen alle basisscholen overeen om met een minimaal wenkader te werken: wat moeten scholen minimaal doen om van een warm, welkom en wederkerig wenbeleid voor nieuwe kinderen en ouders te kunnen spreken?

Het is mijn stellige overtuiging dat '**duurzaam**' hier geen holle betekenis heeft: doordacht gepland, gestaag gegroeid, ervoor zorgend dat iedereen telkens mee was, ruimte latend voor veel over-en-weergevraag (de verschillende sectoren kenden elkaar immers niet), geen bruggen verbranden of stappen overslaan, transparante communicatie, zorgend voor een veilige vergaderomgeving, verankerd in een beleid dat hier een mandaat voor geeft, gedegen regierol van het lokale bestuur ...

Dat was mooi om zien.

Caroline

Maken we het verschil voor kinderen en gezinnen?

Alle lokale besturen maakten bij aanvang van het Trampoline-project een omgevingsanalyse op. In deze analyse werd de doelgroep omschreven, alsook wat men op dat moment voor deze doelgroep doet met een beschrijving van 'hoe, waarom en met wie? En dit binnen de verschillende beleidsdomeinen. Ze somden op met wie ze al overleg hadden en brachten in beeld wie er rond de tafel ontbrak. Deze bundeling bood een stevige start voor het Trampoline-project. De lokale besturen hielden een bevraging bij partners en ouders. Iedereen stond klaar in de startblokken om lokaal 'beter en gerichter' samen te werken en zo de kwaliteit van de basisvoorzieningen af te stemmen op de lokale noden. Wat heb jij en wat hebben de organisaties nodig? Wat kan je zelf doen? Wat doe je samen? Of wie kan iets doen voor de gezinnen, wie beschikt er over de juiste informatie of contacten? Dit waren de eerste stappen in het verwerven van kennis en reflecties. Tijdens de lokale werkgroepen ontmoette ik de medewerkers van de lokale besturen: een gemotiveerde, maar vooral héél capabele groep. Maar ze gaven te kennen dat er toch net wat meer inspiratie nodig was om met het lokale netwerk tot actie over te gaan. In de eerste plaats was er de input van verschillende experten, maar ook de collega's gaven feedback op elkaars werk.

Naarmate het Trampoline-project vorderde stelde ik me regelmatig volgende vragen: 'Wat hebben we *samen* met de lokale besturen al concreet veranderd? Is er een verschil op niveau van de professionelen? Hebben we impact op de kwaliteit van de organisaties? Hebben we impact op het welzijn van (toekomstige) ouders of kinderen? En hoe kunnen we als team de lokale partners beter ondersteunen in hun plannen voor een betere samenleving voor álle kinderen en ouders?

Mijn **aha**: veranderen doe je samen, met de nodige kennis, reflecties en inzichten. Samen af en toe eens achteromkijken en voldoende vooruitblikken, in kaart brengen wat we nu al ervaren en weten. En natuurlijk: delen met anderen. Dat geeft energie. Maar één vraag wil ik altijd voor ogen houden: worden de gezinnen en kinderen er beter van?

Hester

De kracht van verschil

Nadenken over een aha-moment vanuit het Trampoline-project, dat is geen evidente opdracht. Trampoline was een project dat vijf jaar duurde en dat ging over verschillende zaken: streven naar kwaliteitsvolle basisvoorzieningen, bouwen aan een geïntegreerd gezinsbeleid, fragmentatie wegwerken en bewust kiezen voor samenwerken, gaan voor warme transities tussen voorzieningen en sectoren, geloven in de kracht van informele ontmoetingen en sociale cohesie voor kinderen en gezinnen … Toch is er voor mij een specifiek aha-moment dat doorheen de jaren steeds terugkomt: de kracht van het verschil.

Jitske Kramer (organisatiepsychologe en antropologe) gaf het al aan: we werken het liefst samen met mensen die op ons lijken. Verschil vinden we vaak vreemd, want verschil dat schuurt soms. Waarom bekijkt die dat probleem nu op die manier? Kramer stelt '*we reageren zelden met: wat leuk dat jij helemaal anders bent of doet! Wat kan ik van je leren? Wat zie jij dat ik niet zie?*' Maar net vanuit dat verschil – het anders zijn – het complementair zijn – kunnen we een verschil maken voor kinderen en gezinnen. Samenwerken gaat dus niet over een 'eenheidsworst', maar vertrekt vanuit het idee dat je samen meer kan. Hiervoor is het belangrijk om de verschillen expliciet te benoemen en samen een gezamenlijke stip aan de horizon te zoeken. Hoe jullie samen tot die stip komen, bepaal je samen. Dit kan je uitschrijven in actieplannen en stappenplannen, omdat deze richting geven. Het is belangrijk dat je een aantal wegwijzers hebt, maar laat gerust ook het onvoorspelbare toe. Want dat houdt het vuur warm.

